

Liite 1. Katsaukseen valitut tutkimukset.

| Tekijät   | Tarkoitus  | Menetelmät  | Keskeiset tulokset  | Laadun arviointi     |
|---|--|---|---|----------------------|
| <p>1.<br/>Amick-<br/>McMullan, A.,<br/>Kilpatrick, D.G,<br/>Veronen, L.J. ja<br/>Smith, S.</p> <p>1988</p> <p>Yhdysvallat</p> | <p>Täydentää henkirikoksen omaisista tehtyä tutkimusta</p>   | <p>Kvantitatiivinen retrospektinen tutkimus</p> <p>Strukturoidut puhelinhaastattelut ja kyselylomakkeet</p> <p>n=19, joista<br/>n=5 sisarusta</p> <p>Suhtautumista oikeusjärjestelmään mitattiin tutkimusta varten kehitetyllä Likert asteikollisella mittarilla, psyykkistä vointia mitattiin SCL90-R ja IES-mittareilla.</p>                        | <p>Henkirikoksen uhrin läheisten ahdistus- ja masennusoireita sekä yleisten psyykkisten oireiden vakavuutta lisäsi tyytymättömyys oikeusjärjestelmään. Henkirikoksen uhrien läheisillä oli runsaasti henkirikokseen liittyviä pakkoajatuksia ja välttelykäyttäytymistä henkirikokseen liittyen.</p> | <p>7/8</p> <p>*1</p> |
| <p>2.<br/>Applebaum,<br/>D.R. ja Burns,<br/>G.L.</p> <p>1991</p> <p>Yhdysvallat</p>   | <p>Vertailla onnettomuuden seurauksena ja henkirikoksen seurauksena kuolleiden sisarusten ja vanhempien PTSD- oireita.</p> | <p>Kvantitatiivinen</p> <p>Vertaileva tutkimus, strukturoitu kyselylomake, joka toteutettiin haastatteluna</p> <p>Sisarusten PTSD-oireita mitattiin kyselyllä vanhemmille lasten PTSD-oireista, CRI-kyselyllä ja lasten itseraportoimien PTSD- oireiden mittarilla. Vanhempien PTSD-oireita mitattiin itseraportoitujen oireiden PTSD-mittarilla.</p> | <p>Henkirikoksen uhrien vanhemmat raportoivat vähäisempiä PTSD-oireita lapsillaan, kuin lapset itse. Vanhemmille aiheutui enemmän PTSD-oireita lapsen henkirikoksen uhriksi joutumisesta kuin lapsen kuolemasta onnettomuuden seurauksena.</p>  | <p>5/8</p> <p>*1</p> |

|   |  |  |   |                |
|---|--|--|---|----------------|
|   |  | n=40 (20 lasta ja 20 vanhempaa)<br>20 perheestä. 10 perheistä<br>menettänyt lapsen<br>onnettomuuden seurauksena ja<br>10 murhan seurauksena. |   |                |
| 3.<br>Armour, M.P.<br><br>2002<br><br>Yhdysvallat | Lisätä<br>ymmärrystä<br>murhan<br>uhrien<br>läheisten<br>tarpeista<br>valaisemalla<br>heidän<br>subjektiivisiä<br>kokemuksiaan | Kvalitatiivinen<br><br>Perheiden avoimet<br>ryhmähaastattelut<br>n=38 osallistujaa<br><br>Hermeneuttinen<br>fenomenologinen lähestymistapa   | Uhrin läheisten oli vaikea käsittää, miksi heidän rakkaansa henki riistettiin. Uhrin läheiset odottivat tuskan helpottavan turhaan ja he kokivat pettymystä ihmisten toiminnan vuoksi. Uhrin läheiset kokivat tullessa loukatuksi ja mitätöidyksi muiden ihmisten kaltoinkohtelun seurauksena. Uhrin läheiset etääntyivät sosiaalisesta verkostosta ja kokivat kuulumattomuuden tunnetta yhteisöönsä. Uhrin läheiset kokivat turvattomuuden tunnetta ja heitä ärsytti asiattomat ja ajattelemattomat suruvalittelut sekä lohduttaminen. Uhrin läheiset kokivat itsensä mitättömiksi oikeusjärjestelmän silmissä ja he kokivat murhan oikeusjärjestelmän näkökulmasta rikoksena valtiota kohtaan perheen sijaan. Uhrin läheiset kokivat olevansa yhteisössään esimerkkejä elämän pieleen menemisestä, ja kokemuksensa perusteella heillä ei ollut oikeutta tietoon, eikä heidän oikeudenmukaisuutensa toteutunut. Uhrin läheiset kokivat median vaativan oikeuttaan murhasta raportointiin ja he kokivat menettäneensä oikeutensa asemansa kontrolloimiseen yhteisössä. Uhrin läheiset kokivat leimautumista henkirikoksen seurauksena. Uhrin läheiset kokivat vertaistuen muilta tuskaa kokevilta, perheen, muiston rakkaasta ja rakastavan kumppanin tukevan | 9/10<br><br>*2 |

|  |  |   |   |                |
|--|--|---|---|----------------|
|  |  |   | johonkin kuulumisen tunnetta. Uhrin läheiset tunsivat olonsa tervetulleiksi vertaistukiryhmissä. Uhrin läheiset kokivat ylitsevuotavia tunteita ja he kokivat, ettei henkirikokseen reagointi ollut tahdonalaista. Läheiset kokivat henkirikoksen erottavan heidän perheensä muista perheistä ja kokivat aiemmat uskomukset maailmanjärjestyksestä vanhanaikaisiksi. Uhrin läheiset saivat merkityksellisiksi koettujen asioiden tavoittelusta tarkoitusta pirstaloituneeseen elämään. Uhrin läheiset eivät halunneet rakkaan kuoleman jäävän merkityksettömäksi. |                |
| 4.<br>Barrile, L.G.<br><br>2015<br><br>Yhdysvallat           | Tutkia murhan uhrien eloonjääneiden omaisten asenteita ja tunteita Virginiassa ja Texasissa. | Kvalitatiivinen<br><br>Avoin kyselylomake kaikille (n=52) ja lisäksi puolistrukturoitu puhelinhaastattelu osalle (n=38)<br><br>n=52<br><br>Artikkeli tarkastelee pääosin vain osaa vastaajista (n=8), joista osa tunnistettiin anteeksiantajiksi (n=6) ja osa empaattisiksi (n=2) | Uhrin läheisistä suurin osa koki kuolemanrangaistuksen oikeudenmukaiseksi rangaistukseksi murhasta ja he kokivat halua kostaa henkirikoksen tekijälle. Uhrin läheiset kokivat empatiaa henkirikoksen tekijää kohtaan.   | 4/10<br><br>*2 |
| 5.<br>Borg, M. ja Wellman, A.<br><br>2018<br><br>Yhdysvallat | Kuvata ratkaisemattomasta murhasta selvinneiden kokemuksien                                  | Kvalitatiivinen<br><br>n=24, joista n=9 sisarusta<br><br>Puolistrukturoitu haastattelu  | Uhrin läheiset uskoivat tekijän henkilöllisyyden selviävän ja kokivat tekijän tunnistamisella olevan pragmaattista ja symbolista merkitystä. Uhrin läheiset kokivat syvää pettymyksen tunnetta tutkimusprosessia ja vihaa poliiseja kohtaan. Uhrin läheisten tekemä työ tekijän selvittämiseksi muistutti murhatusta läheisestä.  | 7/10<br><br>*2 |

|   |  |  |  |                |
|---|--|--|--|----------------|
|   | monimuotois<br>uutta.  | Grounded theory  | Uhrin läheisten tekemä työ tekijän<br>selvittämiseksi toi merkitystä murhatun<br>läheisen elämälle. Uhrin läheiset kokivat halua<br>satuttaa tekijää vihan vuoksi. Uhrin läheisistä<br>kaikki vaativat tekijälle ankarinta mahdollista<br>rangaistusta.  |                |
| 6.<br>Burgess, A.W.<br>ja Clements, P.<br>T.<br><br>2002<br><br>Yhdysvallat | Kuvata<br>trauman<br>esiintymistä<br>ja käytöstä<br>spesifissä 9–<br>11 vuotiaiden<br>lasten<br>ikäluokassa,<br>jotka olivat<br>kokeneet<br>perheenjäse-<br>n kuoleman<br>henkirikoksen<br>seurauksena | Kvalitatiivinen<br><br>Lapset piirsivät ja kertoivat<br>tarinaa (narratiivinen tieto)<br>haastattelun aluksi.<br>Haastattelututkimus<br><br>n=13, joista<br>n=3 sisaruksia | Lapset kokivat pelkoa toisen perheenjäsenen<br>mahdollisesta murhasta ja vihaa poliiseita<br>kohtaan. Lapset kokivat pelkoa kysymysten<br>nousemisesta kuolemaan liittyen, järkytystä<br>poliisiasemalle viemisen vuoksi sekä<br>tapahtumapaikalla tapahtuneen kuulustelun<br>vuoksi. Lapset kokivat syyllisyyden tunnetta<br>kuulustelun jälkeen ja he pelkäsivät tulevansa<br>syytetyksi kuulustelun jälkeen. Lapset<br>pelkäsivät ruumiinavauksen aiheuttavan kipua<br>vainajalle. Lapset kokivat itsensä<br>näkymättömiksi. Lapset kokivat tulevansa<br>väärinymmärretyksi koulussa opettajien ja<br>koulukaverien taholta. Lapset kokivat<br>uhmakkuutta ja he tulivat sanallisesti<br>aggressiivisiksi. Lapset kokivat joissain<br>tapauksissa tulevansa fyysisesti väkivaltaisiksi<br>ja he kokivat masennusta. Lapset kokivat<br>murhaan liittyvien asioiden välttelyä. Lapset<br>kokivat erkaantuvansa perheestään ja<br>ikätovereistaan. Lapset kokivat aktiivisuuden<br>laskua. Lapset kokivat olevansa erilaisia ja<br>kokivat tullessa nolatuksi. | 5/10<br><br>*2 |
| 7.<br>Daher-Nashif,<br>S.<br><br>2022                                       | Tutkia<br>poliittisten,<br>sosiokulttuuri-<br>sten ja<br>taustatekijöid-<br>en   | Kvalitatiivinen<br><br>Puolistrukturoitu haastattelu<br><br>n=20, joista<br>n=6 sisarusta  | Naiset kokivat kovaa stressiä, pelkoa ja<br>ahdistusta. Naiset kokivat murhasta<br>vaikenemisen aiheuttavan masennusta. Naiset<br>kokivat pelkoa joutuvansa seuraavaksi<br>henkirikoksen uhriksi. He kokivat avun<br>hakemisen vaikeaksi mielisairauksiin  | 9/10<br><br>*2 |

|  |  |   |  |                |
|--|--|---|--|----------------|
| Qatar  | intersektionaalisuuden vaikutuksia naistenmurhien ja naisten kokemuksiin Gazassa   | Grounded theory   | kohdistuvan sosiaalisen stigman vuoksi. Naiset kokivat rukoilun, sosiaalisen eristytymisen ja psykologisen avun selviytymiskeinona. Naiset kokivat sosiaalisen elämänsä muuttuvan. Naiset kokivat henkirikoksen vaikuttavan terveydentilaansa.   |                |
| 8.<br>Damashek, A.<br>ja Bonner, B.L.<br><br>2010<br><br>Yhdysvallat | Tutkia sosioekologisia tekijöitä, jotka vaikuttavat lapsen huostaanottoon sisarukseen kohdistuneen kaltoinkohtelun jälkeen, joka on johtanut kuolemaan | Kvantitatiivinen<br><br>n=250<br><br>Tiedot kerättiin lääkärintarkastusten raporteista, lastensuojelun tutkintaraporteista, lainvalvontaviranomaisten tutkintaraporteista ja CDRB (Child Death Review Board) -katsauksista. | Henkirikoksen uhrien sisarukset tulivat huostaanotetuiksi lähes puolessa tapauksista.  | 8/8<br><br>*1  |
| 9.<br>Deegan, S.J.<br><br>2020<br><br>Australia                      | Tutkia henkirikoksen tekijöiden läheisten kokemuksia tapahtumista ennen ja jälkeen henkirikoksen   | Kvalitatiivinen<br><br>Haastattelu<br><br>n=19 henkirikoksen tekijää,<br>n=21 läheistä, joista sisarusia<br>n=4<br><br>Grounded theory-menetelmä  | Tekijän vanhemmilla ja isovanhemmilla oli ristiriitainen tunne henkirikoksesta ja lapselle opetetuista hyvistä arvoista. Tekijän vanhemmilla oli epätoivoinen tarve vastauksille ja heillä oli mahdollisuus valita reaktionsa lapsensa vankilatuomioon. Tekijän vanhemmille rajojen vetäminen välittämiseksi oli keino rajoittaa pettymyksen tunnetta lasta kohtaan ja paheksuntaa lapsen tekemää rikosta kohtaan. Tekijän vanhemmat kokivat toimintansa ennen henkirikosta aiheuttavan heille syyllisyydestä kumpuavaa ahdistusta. Tekijän läheiset käyttivät alkoholia tuskan poissulkemiseksi ja he alkoholisoituivat Tekijän | 7/10<br><br>*2 |

|  |  |   |  |                        |
|--|--|---|--|------------------------|
|  |  |   | <p>läheiset eivät hyötäneet henkirikoksen välttelystä ja he kokivat asian käsittelyn merkityksellisen elämän edellytyksenä. Tekijän isä koki lapsen tekemän henkirikoksen selittelyn anteeksiantamattomaksi. Tekijän läheiset joutuivat palaamaan töihin liian nopeasti henkirikoksen jälkeen rahatilanteensa vuoksi. Tekijän vanhemmille aiheutui terveysongelmia ja heidän omiin päivittäisiin rutiineihinsa aiheutui negatiivisia vaikutuksia lapsen vangitsemisesta. Tekijän vanhempi sairastui psykoottiseen masennukseen lapsen vangitsemisen seurauksena.</p> |                        |
| <p>10.<br/>Dyregrov, K.,<br/>Dyregrov, A. ja<br/>Kristensen, P.<br/><br/>2015<br/><br/>Norja</p> | <p>Antaa yleiskatsauksen vanhempien ja sisarusten mielenterveyteen liittyvistä ongelmista 1,5 vuotta Norjan terrori-iskujen jälkeen heinäkuussa 2011</p> | <p>Kvantitatiivinen pitkittäistutkimus</p> <p>3 eri tutkimuspistettä (18, 28 ja 40 kuukautta terrori-iskujen jälkeen)</p> <p>Tutkimuksessa tutkitaan kolmea ryhmää: (a) menehtyneet vanhemmat, (b) sureneet sisarukset ja (c) sureneet läheiset ystävät. Tässä artikkelissa käsiteltiin vain vanhempia ja sisaruksia.</p> <p>vanhemmat n=67<br/>sisarukset n=36</p> <p>Mielenterveyttä ja henkistä kärsimystä mitattiin yleisellä terveystieteellisyys (GHQ-12) -mittarilla</p> | <p>Uhrin läheiset kokivat pitkittynyttä surua, psykologista stressiä ja posttraumaattista stressiä. Uhrin vanhemmat kokivat kaipuun ja tyhjyyden tunnetta. Uhrin vanhemmat kokivat masennusta ja kyvyttömyyttä nauttia arkisista asioista. Uhrin vanhemmat kokivat keskittymisen puutetta työkyvyn heikentymistä.</p>  | <p>7/8<br/><br/>*1</p> |

|   |  |   |  |                       |
|---|--|---|--|-----------------------|
|   |  | <p>Itsemurhan suunnittelua kartoitettiin kahdella kysymyksellä, jotka otettiin GHQ 28-mittarista</p> <p>Posttraumaattisten stressireaktioiden nykyistä tasoa mitattiin Impact of Event Scale-Revised (IES-R) -mittarilla</p> <p>Suruun liittyviä masennuksesta eroavia oireita mitattiin Inventory of Complicated Grief (ICG) -mittarilla</p> <p>Menetyksestä johtuvaa toimintahäiriötä mitattiin The Work and Social Adjustment Scale (WSAS) -mittarilla</p> |  |                       |
| <p>11. Englebrecht, C., Mason, D.T. ja Adams, M.J.</p> <p>2014</p> <p>Yhdysvallat</p> | <p>Tutkia murhan uhrien läheisten kokemuksia rikosoikeusjärjestelmästä</p> | <p>Kvalitatiivinen</p> <p>n=18, joista n=2 sisarusta</p> <p>Kolme puolistrukturoitua fokusryhmähaastattelua</p> <p>Grounded theory</p>  | <p>Uhrin läheiset kokivat empatian ja myötätunnon puutetta viranomaisten taholta. Muutamalla uhrin läheisellä oli positiivinen kokemus rikosoikeusjärjestelmästä. Osa läheisistä koki mahdollisuuden vaikuttaa asianmukaiseen tuomioon. Uhrin läheiset kokivat petetyksi tulemisen tunnetta rikosoikeusjärjestelmän taholta. Uhrin äiti koki pettymystä mahdollisuudesta kohdistaa sanojaan suoraan tekijälle oikeudenkäynnissä. Uhrin läheisiä loukkasi tekijän saama huomio ja tekijän oikeudet. Uhrin läheiset kokivat tuomiot liian lieviksi korvaamaan heidän kärsimystään.</p> | <p>7/10</p> <p>*2</p> |

|  |   |   |   |                       |
|--|---|---|---|-----------------------|
| <p>12.<br/>Englebrecht,<br/>C.M., Mason,<br/>D.T. ja Adams,<br/>P.J.</p> <p>2016</p> <p>Yhdysvallat</p>      | <p>Tutkia murhan vaikutuksia eloonjääneisiin perheenjäseniin</p>  | <p>Kvalitatiivinen</p> <p>Kolme puolistrukturoitua fokusryhmähaastattelua</p> <p>3 ryhmää,<br/>n= 18, joista sisaruksia n=2<br/>Ryhmässä yksi n=7, ryhmässä kaksi n=6 ja ryhmässä kolme n=5</p> <p>Teema-analyysi</p> | <p>Uhrin läheiset kokivat muutoksia persoonallisuudessa ja ihmissuhteissa. Uhrin läheiset kokivat negatiivisia muutoksia työkyvyssä ja jäivät varhaiseläkkeelle henkirikoksen jälkeen. Uhrin läheiset kokivat syyllisyyden tunnetta ja he kokivat muutoksen selviytymiskeinona. Uhrin läheiset löysivät lohtua uskosta ja etäännyttivät itsensä menetyksen muistosta. Uhrin läheiset lääkitsivät itseään päihteillä ja etsivät uutta normaalia menetyksen jälkeen.</p>  | <p>7/10</p> <p>*2</p> |
| <p>13.<br/>Escholz, S.,<br/>Reed, M.D.,<br/>Beck, E. ja<br/>Leonard, P.B.</p> <p>2003</p> <p>Yhdysvallat</p> | <p>Kuvata, kuinka perheet selviävät murhasta tuomitun läheisen kanssa, ja miten yhteisöt suhtautuvat näihin perheisiin.</p> | <p>Kvalitatiivinen</p> <p>Puolistrukturoitu haastattelu</p> <p>n=19, joista n=3 sisarusta</p> <p>Grounded theory</p>  | <p>Tekijän läheiset kokivat stressiä ja posttraumaattisen stressihäiriön oireita. Tekijän läheiset traumatisoituivat. Tekijän läheiset kokivat henkirikoksen äärimmäisen kivuliaana kokemuksena. Tekijän läheisillä oli uni- ja keskittymisvaikeuksia. Tekijän läheiset halusivat osoittaa sympatiaa uhrin perheelle ja halusivat pyytää anteeksi uhrin perheeltä. Tekijän läheiset kokivat yhteisöstä kumpuavan vihan aiheuttavan pitkittynyttä traumaa. Tekijän läheiset kokivat pelkoa, vihaa ja häpeää. Tekijän läheiset eristäytyivät. Tekijän läheiset kokivat median synnyttävän huonoa kohtelua heitä kohtaan yhteisön taholta.</p> | <p>7/10</p> <p>*2</p> |
| <p>14.<br/>Freeman, L.N.,<br/>Shaffer, D. ja<br/>Smith, H.</p> <p>1996</p>                                   | <p>Tutkia eroja surureaktioissa lapsilla ja nuorilla, jotka ovat kokeneet sisaruksen menetyksen</p>                         | <p>Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen</p> <p>Vertaileva tutkimus</p> <p>Tutkittaville puolistrukturoitu haastattelu sekä strukturoitujen kyselylomakkeiden täyttö.</p>   | <p>Uhrien sisarukset kokivat päättymätöntä surua kaivatessaan sisarustaan intensiivisesti. Uhrien sisarukset kokivat vihaa ja he välttelivät kuolleen sisaruksen murhan ajattelemista. Uhrien sisarukset kokivat epätodellisuuden tunnetta. Uhrien sisaruksista murha tuntui pahalta unelta, ja he kokivat menetyksen</p>   | <p>5/10</p> <p>*2</p> |



|  |  |  |   |                |
|--|--|--|---|----------------|
| Yhdysvallat  | henkirikoksen seurauksena.   | Sisarusten oireita mitattiin CBCL-, CGAS-, ja DISC 2.3-mittareilla. Mittarit täyttivät sekä sisarukset, kontrolliryhmä sekä heidän äitinsä.<br><br>n=15, kontrolliryhmä n=10 | käsittelyn vaikeammaksi kuin oli odottanut. Uhrien sisarukset kokivat vaikeudet koulutoverien kanssa psykososiaalisten ongelmien aiheuttajiksi.   |                |
| 15.<br>Jacobs, K.A.,<br>Wellman,<br>A.R.P., Fuller,<br>A.M.,<br>Anderson, C.P.<br>ja Jurado, S.M.<br><br>2016<br><br>Yhdysvallat | Tutkia ratkaisemattomien murhien uhrien eloonjääneiden perheenjäsenten kokemuksia              | Kvalitatiivinen<br><br>Syvähaastattelut<br><br>n=12, joista sisaruksia n=4<br><br>Sisällönanalyysi   | Uhrin läheiset kokivat eloonjääneiden perheenjäsenten kanssa vietetyn ajan tärkeäksi. He halusivat suojella jäljellä olevia lapsia ja lapsenlapsia vaaroilta. Suhteiden nykytilan koettiin voimistuvan entisestään. Uhrin läheiset kokivat tärkeäksi olla näyttämättä omaa suruaan ja he kokivat yksin suremisen vaikeaksi ja kipua aiheuttavaksi. Uhrin läheiset kokivat vaikeaksi jatkaa perheen yhteistä tekemistä ja perinteitä.  | 7/10<br><br>*2 |
| 16.<br>Khatib, S.,<br>Edge, D. ja<br>Speed, S.<br><br>2020<br><br>Palestiina   | Tutkia kunniamurhan emotionaalisia ja sosiaalisia vaikutuksia murhatun naisen perheenjäseniin. | Kvalitatiivinen<br><br>Puolistrukturoidut yksilö- ja ryhmähaastattelut<br>n= 38, joista sisaruksia n=12<br><br>Grounded theory   | Uhrin läheiset tunsivat syyllisyyttä jatkaessaan elämää yhteisössä ja toisaalta siteiden ylläpitäminen oli keino toimia sosiaalista hylkäämistä vastaan. Sosiaalista elämää rajoittavat seuraukset aiheuttivat surun ja ahdistuksen jatkumista. Jatkuva side vainajan kanssa oli merkittävä osa suruprosessia. Epätoivon ja syvän surun tunteminen oli yleistä. Uhrin läheiset kokivat vakavia emotionaalisia vaikutuksia mielenterveyteen. Uhrin läheisten piti kokea suru yksin. He kokivat vihan, tukahduttamisen, ja katkeruuden olevan äärimmäisiä reaktioita murhaan. He halusivat kostaa salaa. Uhrin läheisten piti näyttää | 8/10<br><br>*2 |

|   |  |   |   |                |
|---|--|---|---|----------------|
|   |  |   | julkisesti rikoksen hyväksyminen, ja he kokivat yhteisön tuomitsemista, leimautumista sekä syrjäytymistä. Uhrin läheiset tunsivat epävarmuutta tekijän läsnä ollessa. Naispuoliset läheiset kokivat turvattomuutta joutuessaan perheenjäsenten valvonnan alle. Kunniamurha vaikutti perheen välisiin suhteisiin. He eivät kyenneet kommunikoimaan avoimesti ja erosivat murhan jälkeen. Uhrin läheiset kokivat halua kuolla uhrin kaipauksen ja kunnian menettämisen vuoksi.  |                |
| 17.<br>Mezey, G.,<br>Evans, C. ja<br>Hobdell, K.<br><br>2002<br><br>Iso-Britannia             | Tutkia murhan psykologisia ja sosiaalisia vaikutuksia uhrien läheisiin | Kvantitatiivinen tutkimus<br><br>Kyselylomake, jossa strukturoituja mittareita ja avoin osio<br><br>n=35, joista<br>n=4 sisarusta<br><br>Tapahtuman vaikutusta mitattiin IES-mittarilla, psyykkistä tilaa CORE-mittarilla ja masennusta sekä ahdistusta GHQ-mittarilla. | Läheiset kokivat lisääntyneitä verbaalista ja fyysistä aggressiota sekä vihan tunteita. Yleinen ensimmäinen reaktio oli tunnottomuus ja epäusko, jota seurasi syvä menetyksen tunne, masennus, kaipaus ja huoli rakkaasta. Läheiset kokivat surua, epätoivoa, järkytystä, vihaa ja raivoa sekä luottamuksen menettämisen tunteita, eristyneisyyttä, häpeää, leimautumista. Rikosoikeusjärjestelmää kohtaa koettiin voimattomuutta, tyytymättömyyttä ja turhautumista ja koettiin, että rikosentekijä sai parempaa kohtelua ja enemmän huomiota kuin uhrin läheiset. Läheisten tupakointi lisääntyi. | 5/8<br><br>*1  |
| 18.<br>Pretorius, G.,<br>Halstead-Cleak, J. ja<br>Morgan, B.<br><br>2010<br><br>Etelä-Afrikka | Tutkia nuorten aikuisten surun kokemuksia sisaruksen murhan jälkeen    | Kvalitatiivinen<br><br>n=3<br><br>Puolistrukturoidut haastattelut<br><br>Fenomenologinen lähestymistapa   | Tutkimuksessa nousi esiin seitsemän teemaa; järkytys ja epäusko, muisteleminen, syyllisyys ja itsesyytös, hajoaminen ja pirstoutuminen, tuki, oikeudenmukaisuus ja kosto, uudelleenmuotoilu sekä resilienssi, paraneminen ja kasvu. Henkirikokseen liittyi shokin tunnetta tapahtuman äkillisyydestä johtuen. Syyllisyydentunne henkirikoksesta liittyi   | 8/10<br><br>*2 |

|  |  |   |   |            |
|--|--|---|---|------------|
|  |  |   | selvittämättömiin riitoihin, suhteen luonteeseen sisarukseen ja tekoihin, jotka olisivat voineet estää tai aiheuttaa henkirikoksen. Perheen ja sosiaalisten sekä uskonnollisten uskomusten koettiin pirstoutuvan. Tämä vaikutti myös sosiaalisen tuen saatavuuteen. Kohtaamiset viranomaisten kanssa ja pitkät oikeusprosessit aiheuttivat turhautumista. Kasvua ja paranemista koettiin omissa ihmissuhteissa, suhtautumisessa muihin ihmisiin sekä elämässä tärkeisiin asioihin keskittymisessä.  |            |
| 19.<br>Sharpe, T.L.<br>2008<br>Yhdysvallat | Tunnistaa Afroamerikkalaisten läheisen murhasta selviytyneiden käyttämiä tukiverkostoja ja selvittää kuinka Afrikan amerikkalaiset kokevat läheisen murhasta selviytymisen | Kvalitatiivinen<br>Puolistrukturoitu haastattelu, 22 kysymystä<br>n=5, joista sisaruksia n=2<br>Hermeneuttinen analyysi, fenomenologinen lähestymistapa | Tutkimuksessa tunnistettiin yhteensä 24 teemaa, jotka muodostuivat kolmeksi pääteemaksi; epävirallinen tuki, virallinen tuki ja esteet tuen saamiselle. Epävirallista tukea saatiin perheeltä, ystäviltä, naapureilta ja seurakunnan jäseniltä, virallista tukea saatiin seurakunnasta, yliopistoista, mielenterveyspalveluista ja virallisilta organisaatioilta. Esteiksi tuen saamiselle koettiin sosiaalisen stigman pelko, epäluottamus virallisiin instituutioihin ja mukavuuden tunne klinisten palveluntuottajien kanssa. Sosiaalisen verkoston tarjoama tuki koettiin tärkeimmäksi selviytymistä tukevaksi keinoksi. Etnisyyden, sosioekonomisen aseman ja murhatun omaisena olon aiheuttaman stigman pelko vaikuttivat ammatillisen avun hakemiseen. | 8/10<br>*2 |
| 20.  | Tutkia perheenjäseniä  | Kvalitatiivinen   | Uhrin läheiset käyttivät rukouksen voimaa ja hetyvätöntä uskoa Jumalaan tai korkeampaan   | 7/10       |

|  |  |  |  |                      |
|--|--|--|--|----------------------|
| <p>Sharpe, T.L. ja Boyas, J.</p> <p>2011</p> <p>Yhdysvallat</p>                                      | <p>n murhasta selviytyneiden Afroamerikkalaisten perheenjäsenten selviytymiskeinoja</p>  | <p>Puolistrukturoitu haastattelu, 24 avointa kysymystä</p> <p>n=8, joista sisaruksia n=1</p> <p>Grounded theory-menetelmä, Induktiivinen sisällönanalyysi</p>  | <p>voimaan rakkaan murhasta selviytymiseen. Horjumaton usko Jumalaan oli keino estää emotionaalista kipua. Konkreettiset muistot kuolleista läheisistä olivat hyödyllisiä selviytymisessä. Uhrin läheisille pohdiskelevat iloiset hetket kuolleen perheenjäsenten kanssa olivat hyödyllinen tapa selvitä henkirikoksesta. Tärkeintä selviytymisessä oli kokoontua yhteen perheenä vastaamaan muiden perheenjäsenten emotionaalisiin ja käytännön tarpeisiin. Murhaan liittyvien tunteiden salaaminen oli keino selviytyä murhasta.</p> | <p>*2</p>            |
| <p>21. Sharpe, T.L., Osteen, P. Frey, J.J. ja Michalopoulos, L.M.</p> <p>2014</p> <p>Yhdysvallat</p> | <p>Määrittää sukupuolen, kuolemasta kuluneen ajan, läheisen murhan kokemisen traumaattisen vaikutuksen ja selviytymiskeinojen käyttämisen vaikutukset nykyisiin surureaktioon Afrikan amerikkalaisissa henkirikosten uhrien läheisissä</p> | <p>Kvantitatiivinen retrospektiivinen tutkimus</p> <p>Kyselylomake</p> <p>n=44, joista osa haastateltiin kasvotusten (n=32), osa internetissä (n=12)</p> <p>Surua mitattiin TRIG-mittarilla, tapahtuman vaikutusta IES-mittarilla ja selviytymistä ACSI-mittarilla.</p> <p>Regressioanalyysi</p> | <p>Uhrin läheisistä naiset raportoivat kokevansa enemmän surua kuin miehet.</p>  | <p>8/8</p> <p>*1</p> |

|   |   |  |  |                       |
|---|---|--|--|-----------------------|
| <p>22.<br/>Tasker, S.L. ja<br/>Wright, K.E.</p> <p>2020</p> <p>Kanada</p>                           | <p>Tutkia<br/>murhan<br/>vaikutuksia<br/>murhan<br/>uhrien<br/>sisarusten<br/>terveyteen ja<br/>hyvinvointiin<br/>vertailemalla<br/>toiseen<br/>ryhmään</p> | <p>Kvantitatiivinen</p> <p>Vertaileva tutkimus, sähköinen<br/>kyselylomake</p> <p>n=67 henkirikoksen uhrin<br/>sisarusta, vertailuryhmä n=80<br/>nuorta, joilla sisaruksia, muttei<br/>kokemusta henkirikoksesta</p> <p>Subjekttiivisen kärsimyksen<br/>kokemusta mitattiin IES-R<br/>mittarilla</p> <p>Elämään tyytyväisyyttä mitattiin<br/>SWLS-mittarilla</p> | <p>Uhrin sisarukset kokivat pitkäkestoista<br/>subjektiivista kärsimystä.</p>  | <p>6/8</p> <p>*1</p>  |
| <p>23.<br/>Terkamo-<br/>Moisio, A.,<br/>Aho, A.L. ja<br/>Siekkinen, M.</p> <p>2021</p> <p>Suomi</p> | <p>Kuvata<br/>henkirikoksen<br/>uhrien<br/>omaisten<br/>kokemia<br/>kielteisiä<br/>elämänmuuto<br/>ksia</p>   | <p>Kvalitatiivinen</p> <p>n=29, joista</p> <p>n=7 sisarusta</p> <p>Induktiivinen sisällönanalyysi</p>  | <p>Uhrin läheisten ärtyneisyys, vihan tunteet ja<br/>raivostuminen lisääntyivät. He kokivat<br/>väsymistä ja nukkuminen vaikeutui. Heillä oli<br/>keskittymisvaikeuksia ja muistivaikeuksia. He<br/>kokivat aikaansaamattomuutta, itsetunnon<br/>menettämistä, katkeroitumista,<br/>tunteettomuutta ja persoonallisuuden<br/>muutoksia. Heidän sairautensa ja<br/>työkyvyttömyytensä lisääntyivät ja alkoholin<br/>kulutus kasvoi. He alkoivat luottaa ihmisiin ja<br/>yhteiskuntaan vähemmän. Pelkotilat ja<br/>murehtiminen lisääntyivät, ja he muuttuivat<br/>ennakkoluuloisiksi ihmisiä kohtaan. Uhrin<br/>läheisillä ihmissuhteet monimutkaistuivat ja he<br/>kokivat tulleeensa huonosti kohdelluiksi.<br/>Kuolemaan liittyvät järjestelyt kuormittivat ja<br/>tulevaisuuden suunnitelmat muuttuivat.<br/>Heidän tulevaisuuden toivonsa katosi ja elämän</p> | <p>9/10</p> <p>*2</p> |

|   |   |  |  |               |
|---|---|--|--|---------------|
|   |   |  | merkitys hävisi. Mielekkäät asiat katosivat elämästä ja he kokivat kaipausta.  |               |
| 24.<br>Thompson,<br>M.P., Norris,<br>F.H. ja Ruback,<br>R.B.<br><br>1998<br><br>Yhdysvallat | Tutkia henkirikosten uhrien omaisten negatiivisen stressin tasoja ja kuinka henkirikos liittyy niihin | Kvantitatiivinen<br><br>n=150, joista sisaruksia n=27<br>3 verrokkiryhmää, aikuiset ilman psykiatrista hoitokontaktia<br>n=341, psykiatriset avohoitopotilaat n=576 ja väkivaltaisen rikoksen uhrit n=175.<br><br>Hierarkkinen lineaarinen regressioanalyysi<br><br>Negatiivisen stressin mittaamisen käytettiin BSI-mittaria ja posttraumaattisen stressin mittaamisen käytettiin 30 kysymykseen supistettua CMS-mittaria | Henkirikoksen uhrien läheiset olivat ahdistuneempia kuin muut, ja heillä oli enemmän PTSD oireita kuin verrokkiryhmällä. | 7/8<br><br>*1 |
| 25.<br>Thompson,<br>M.P. ja<br>Vardaman, P.J.<br><br>1997<br><br>Yhdysvallat                | Tutkia uskonnon roolia henkirikoksessa selviytymisessä  | Kvantitatiivinen<br><br>Yksilöhaastattelut puhelimitse<br><br>n=150, joista sisaruksia n=27<br><br>Psykkisten oireiden mittaamisen käytettiin BSI-mittaria, posttraumaattisen stressin mittaamisen käytettiin 30 kysymykseen supistettua CMS-mittaria ja uskonnollisen selviytymisen mittaamiseen  | Uhrin läheisillä uskonnollinen tuki auttoi madaltamaan stressiä ja helpotti posttraumaattista stressiä marginaalisesti.  | 5/8<br><br>*1 |

|   |   |  |  |               |
|---|---|--|--|---------------|
|   |   | käytettiin 24-kysymykseen lyhennettyä RCAS-mittaria.   |  |               |
| 26.<br>van Denderen, M., de Keijser, J., Gerlsma, C., Huisman, M. ja Boelen, P.A.<br><br>2014<br><br>Alankomaat | Tutkia läheisen henkirikokseen liittyvää koston halua, ptsd-oireita, pitkittyntä surua sekä toimintakykyä . | <p>Kvantitatiivinen</p> <p>n=331, joista 15,7% sisaruksia, vertailuryhmä n=115</p> <p>Vertailtiin henkirikoksen uhreja suhteellisen lievien ihmisten välisten rikkomusten uhreihin</p> <p>Poikkileikkauskysely.<br/>Kyselylomake</p> <p>PTSD oireita mitattiin PTSD Symptom Scale -Self-Report (PSS-SR) -mittarilla</p> <p>Pitkittyntä surua mitattiin Inventory of Complicated Grief (ICG)-mittari</p> <p>Valmiutta koston toteuttamiseen mitattiin Stucklessin ja Goransonin dispositionaalisen koston mittarilla</p> <p>Positiivista toimintakykyä mitattiin Positive Outcome Scale - (POS) -mittarilla</p> <p>Riskiä koston toteuttamiseen mitattiin The Revenge subscale of the Transgression Related</p> | Tutkimus osoitti, että kostonhalu oli yhteydessä PTSD;n oireisiin ja pitkittyneeseen suruun. | 7/8<br><br>*1 |

|   |  |   |  |                |
|---|--|---|--|----------------|
|   |  | Interpersonal Motivation Scale -mittarilla  |  |                |
| 27.<br>van Denderen, M., de Keijser, J, Huisman, M. ja Boelen, P.A.<br><br>2016<br><br>Alankomaat | Tutkia itseraportoidun PTSD:n ja pitkittyneen surun esiintyvyyttä murhan uhrien läheisillä.                | Kvantitatiivinen poikkileikkaustutkimus<br><br>Vertaileva tutkimus<br><br>Kyselylomake<br><br>n=312<br>Toinen ryhmä käy tukiryhmissä n=188 ja toinen ryhmä saa valtiolta ei psykologista tukea n=124<br><br>PTSD:n oireet mitattiin PTSD Symptom Scale – Self-Report (PSS-SR) -mittarilla<br><br>Pitkittyntä surua mitattiin Inventory of Complicated Grief (ICG)- mittarilla | Uhrin läheisistä merkittävässä osassa oli pitkittyntä surua ja PTSD oireita. Vanhemmilla oli merkittävästi enemmän pitkittyntä surua ja PTSD oireita kuin muilla uhrin läheisillä.   | 7/8<br><br>*1  |
| 28.<br>Wellman, A.<br><br>2014<br><br>Yhdysvallat   | Tarkastella ratkaisemattomien murhien uhrien perheenjäsenten kokemuksia ja uskonnon roolia selviytymisessä | Kvalitatiivinen<br><br>n=24<br><br>Avoimet syvähaastattelut<br><br>Grounded theory  | Uhrin läheisille päiväkirjan pitäminen, taide, työ, perhe, terapia ja vertaistukiryhmät olivat selviytymismenetelmiä. Usko oli merkittävin selviytymisväline. Uhrin läheiset kokivat syyllisyyttä, vastuuta kyvyttömydestään suojella läheistään ja omien väärin tekojensa olleen vaikuttamassa läheisen kuolemaan. He toivoivat olleensa itse uhreja. Uhrin läheiset tunsivat vihaa Jumalaa kohtaan. He kyseenalaistivat Jumalan olemassaolon ja arvioivat uudelleen uskonnollisia vakaumuksia. | 7/10<br><br>*2 |



|   |   |   |   |               |
|---|---|---|---|---------------|
|   |   |   | Uhrin läheiset löysivät uskosta lohtua, toivoa ja saivat vahvistusta uskosta elämän jatkumiseen ilman läheistä. Usko auttoi myös auttamaan muita. Uhrin läheisen kuolemasta johtuvaa tuskaa, vihaa ja pelkoa lievitti Jumala. Uhrien läheisten surua vähensi uskonnon tuoma lohtu läheisen rauhassa lepäämisestä. Uhrin läheiset kokivat painetta näyttää rauhallisilta ja vahvalta perheen puolesta. |               |
| 29.<br>Zinzow, H.M.,<br>Rheingold,<br>A.A., Hawkins,<br>A.O., Saunders,<br>B.E. ja<br>Kilpatrick, D.G.<br><br>2009<br><br>Yhdysvallat | Tutkia<br>läheisen<br>menettämisen<br>henkirikoksen<br>seurauksena<br>ja<br>mielenterveys<br>ongelmien<br>ilmenemisen<br>yhteyttä ja<br>yleistettävyttä | Kvantitatiivinen<br>pitkittäistutkimus<br><br>n=1753<br>Puhelinhaastattelu<br><br>PTSD:n oireita mitattiin<br>muokatulla versiolla NWS-<br>PTSD-mittarista, jota käytetään<br>kansallisessa naisten<br>tutkimuksessa<br><br>Masennusoireita mitattiin NWS-<br>masennusmittarilla<br><br>Alkoholin- ja huumeiden käyttöä<br>mitattiin tutkimusta varten<br>kehitetyillä kyselyillä | Henkirikoksen uhrin läheiset kokivat lisääntyneesti PTSD oireita. Nuorilla aikuisilla uhrien läheisillä oli suurempi riski masennukseen. Uhrien läheisillä oli suurempi riski huumeidenväärinkäyttöön. Uhrien läheisillä oli suurempi riski väkivaltaan.  | 8/8<br><br>*1 |

\*1 JBI: Arviointikriteerit poikkileikkaustutkimukselle

\*2 JBI: Arviointikriteerit laadulliselle tutkimukselle